

תנ"ך

לעולים חדשים

לבתי ספר דתיים

על פי תוכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה חלקים.

חלק א – בראשית	—	(20×3)	—	60 נקודות
חלק ב – מלכים	—	(15×1)	—	15 נקודות
חלק ג – יונה ותהלים	—	(15×1)	—	15 נקודות
חלק ד – בקיאות בתורה ובנביאים	—	(5×2)	—	10 נקודות
סה"כ	—			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) תנ"ך שלם בלי פירושים

(2) תנ"ך מתורגם

(3) ציר הזמן שאושר לשימוש

(4) מילון דר' לשוני

ד. הוראות מיוחדות: יש לענות על השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

חלק א — בראשית (60 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה — 20 נקודות).

1. פרק א' ופרק ט'

עיין בפרק א', פסוקים כ"ז-כ"ט, ובפרק ט', פסוקים א'-ד'.

א. (1) צטט ציווי החוזר במדויק בשני הפרקים האלה.

(2) למי נאמר הציווי בפרק א', ולמי נאמר הציווי בפרק ט'?

(7 נקודות)

ב. (1) — על פי פרק א', פסוק כ"ט, מה התיר ה' לבני האדם לאכול?

— על פי פרק ט', פסוק ג', מה התיר ה' לבני האדם לאכול?

(2) על פי פרק ט', פסוק ד', מה אסר ה' על בני האדם לאכול?

(7 נקודות)

ג. "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר בְּיַד בְּיַד וּבִינֵיכֶם" (פרק ט', פסוק ט"ו).

(1) בין מי לבין מי נכרתה הברית, ומהו האות לקיום הברית גם בדורות הבאים?

(2) בספר בראשית מסופר על בריתות נוספות שנכרתו בין ה' ובין אדם מסוים.

— מי היה האדם שה' כרת איתו ברית?

— כתוב הבטחה אחת שה' הבטיח לאדם זה בברית.

(6 נקודות)

2. פרק י"ב

א. עיין בפסוקים א'-י'.

(1) "וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׂכָם" (פסוק ו').
מהיכן הגיע אברם לארץ כנען, ובעקבות מה הגיע?

(2) "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרָיִמָה לְגֹר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ" (פסוק י').
בפסוק זה מתואר ניסיון שניסה ה' את אברם. הסבר מהו.

(7 נקודות)

ב. (1) פרק י"ב ובפרק כ"ב מתוארים שני ניסיונות נוספים (מלבד הניסיון שתיארת בסעיף הקודם).
כתוב בקצרה על כל אחד מהם.

(2) הסבר מהי המטרה של כל הניסיונות שניסה ה' את אברהם.

(7 נקודות)

ג. על המאורעות שאירעו לאברהם אמרו חז"ל: "מעשה אבות סימן לבנים".
כתוב שני אירועים שאירעו ליצחק או ליעקב או לבני יעקב הדומים לאירועים שאירעו לאברהם.

(6 נקודות)

3. פרק י"ח

עיין בפסוקים א'-ח'.

א. (1) חז"ל אמרו שצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה.

כתוב הוכחה אחת לדברים אלה מן ההתנהגות של אברהם המתוארת בפסוקים אלה.

(2) חז"ל אמרו שצדיקים ממהרים לקיים מצוות.

כתוב שתי הוכחות לדברים אלה מן ההתנהגות של אברהם המתוארת בפסוקים אלה.

(7 נקודות)

ב. עיין בפסוקים ט'-ט"ו.

(1) מה הייתה התגובה של שרה כששמעה מן האורחים את הבשורה? הסבר מדוע הגיבה כך.

(2) הסבר בלשונך (בלי להשתמש במילים מן התנ"ך) את דברי ה' לאברהם: "הֲיִפְלֵא מִה' דְבַר" (פסוק י"ד).

(7 נקודות)

ג. עיין בפרק י"ז, פסוקים ט"ו-כ"א.

צטט והסבר שלושה סוגי תגובות של אברהם על דברי ה':

תגובה במעשה: _____

תגובה במחשבה: _____

תגובה בדיבור: _____

(6 נקודות)

4. פרק כ"ז, פרק כ"ח

א. עיין בפרק כ"ז, פסוקים ט"ו-כ"ו.

מדברי יצחק ליעקב אפשר להבין שיצחק חשד שהעומד לפניו אינו עֶשָׂו.

צטט שלוש אמירות של יצחק שמלמדות על חשד זה, והסבר כיצד כל אחת מהן מוכיחה את החשד של יצחק.

(7 נקודות)

ב. עיין בפרק כ"ח, פסוקים א'-ט'.

(1) כתוב בלשונך שתי ברכות שבירך יצחק את יעקב, על פי פסוקים א'-ד'.

(2) מה ציווה יצחק את יעקב, ומה עשה עֶשָׂו בעקבות ציווי זה?

(7 נקודות)

ג. בספר בראשית יש מקרים נוספים שבהם הייתה מריבה בין אחים.

בחר מקרה אחד שלמדת עליו. כתוב מי היו האחים, מה הייתה הסיבה למריבה, ומה קרה בעקבות המריבה.

(6 נקודות)

5. פרק מ"א — חלומות פרעה

א. עיין בפסוקים ט"ו-ל"ב — יוסף פותר את חלומות פרעה.

(1) — כתוב מה היה הפתרון של יוסף לדברי פרעה:

"וְהִנֵּה שִׁבְעַת פְּרוֹת אֶחָדָה עֹלוֹת אַחֲרֶיהָ דְלוֹת וְרַעוֹת תֵּאָר מְאֹד וְרַקוֹת בְּשָׂר" (פסוק י"ט).

— כתוב מה היה הפתרון של יוסף לדברי פרעה:

"וְתֹאכְלֶנָּה הַפְּרוֹת הַרְקוֹת וְהַרְעוֹת אֶת שִׁבְעַת הַפְּרוֹת הָרֵאשֹׁנוֹת הַבְּרִיאָה. וְתִבְאֶנָּה אֶל קִרְבְּנָה וְלֹא נֹדַע

כִּי בָאוּ אֶל קִרְבְּנָה" (פסוקים כ'-כ"א).

(2) על פי ההסבר של יוסף (בפסוק ל"ב), מדוע חלם פרעה שני חלומות המבטאים רעיון דומה?

(7 נקודות)

ב. וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֵי-לֵהִימ אֹתְךָ אֵת כָּל זֹאת אֵין נְבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךָ" (פסוק ל"ט).

(1) מנין ידע פרעה שה' עזר ליוסף לפתור את החלומות? היעזר בפסוקים ט"ו, ט"ז, כ"ה, כ"ח, ל"ב.

(2) מה היה התפקיד שקיבל יוסף מפרעה בעקבות פתרון החלומות, ומדוע דווקא הוא מונה לתפקיד זה?

היעזר בפסוקים ל"ג-מ'.

(7 נקודות)

ג. בפרק מ"א מסופר שהמעמד של יוסף השתנה לטובה בזכות הפתרון שלו לחלום פרעה.

כתוב על חלום אחר בספר בראשית שהפתרון שלו פגע ביוסף:

תאר את תוכן החלום, כתוב מה היה הפתרון, והסבר כיצד פתרון החלום פגע ביוסף.

התוכן:

הפתרון:

כיצד יוסף נפגע?

(6 נקודות)

חלק ב – מלכים (15 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 6-7 (לכל שאלה – 15 נקודות).

6. מלכים א, פרק כ"א – כרם נבות

א. עיין בפסוקים א'-ז'.

(1) מה היו שתי ההצעות שהציע אחאב לנבות בתמורה לכרם שלו?

(2) הסבר מדוע נבות לא הסכים להצעות של אחאב.

(5 נקודות)

ב. (1) עיין בפסוקים ח'-ט"ו.

במה האשימה איזבל את נבות, ומדוע עשתה זאת?

(2) ה' ציווה על אליהו לומר לאחאב: "הֲרִצְחָתָּ וְגַם יָרַשְׁתָּ?" (פסוק י"ט).

מדוע האשים ה' את אחאב ברצח נבות ולא רק את איזבל?

(5 נקודות)

ג. בפרק אחר שלמדת מסופר על אדם נוסף שחשש כי אחאב יהרוג אותו ואמר לאליהו: "מָה חָטָאתִי כִּי אֶתָּה נֹתֵן אֶת עַבְדְּךָ בְּיַד אַחְאָב לְהַמִּיתֵנִי".

(1) מי אמר זאת לאליהו?

(2) מדוע אדם זה חשש שאחאב יהרוג אותו?

(5 נקודות)

7. **מלכים ב, פרקים י"ז-י"ח**

עיין בפרק י"ז, פסוקים א'-י"ח.

א. (1) על פי פסוקים א'-ו', מה נעשה בתקופת מלכותו של הושע בן אלה, ומי היה המלך שעשה זאת?

(2) על פי פסוקים א'-י"ח, כתוב שתי סיבות שבגללן התרחש אירוע זה.

(5 נקודות)

ב. עיין בפרק י"ז, פסוקים כ"ד-מ"א.

(1) את מי הביא מלך אשור לגור בשומרון, ומה קרה להם "בַּתְּחִלַּת שְׁבָתָם שָׁם"?

(2) מה היה התפקיד של הכוהן שהובא מבית אל?

(5 נקודות)

ג. **מלכים ב, פרק י"ח**

(1) מי היה מלך יהודה בתקופת מלכותו של הושע בן אלה? ציין אחד מן האירועים שהתרחשו בממלכת יהודה בתקופה זו.

(2) עיין בפסוקים י"ט-כ"ה — נאום רַב־שָׁקָה.

הסבר על איזו מן הפעולות שעשה מלך יהודה ביסס רבשקה את דבריו לעם בפסוק כ"ב.

(5 נקודות)

חלק ג – יונה ותהלים (15 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 8-9 (לכל שאלה – 15 נקודות).

8. יונה

א. עיין בפרק א', פסוקים ד'-ט"ז.

(1) מהו הניגוד בין ההתנהגות של יונה להתנהגות של המלחים באונייה בשעת הסערה? בסס את תשובתך על ציטוט מן הפסוקים.

(2) "וַיִּירָאוּ הַמַּלְחִים וַיִּזְעְקוּ אִישׁ אֶל אֶחָיו" (פרק א', פסוק ה').

"וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יְרָאָה גְדוֹלָה אֶת ה'" (פרק א', פסוק ט"ז).

על פי פסוקים אלה, הסבר מהו השינוי שחל במלחים, ומה גרם לשינוי זה.

(8 נקודות)

ב. על פי המסופר ביונה, כתוב דוגמה נוספת (מלבד המלחים) לאדם א לקבוצת אנשים ששינו את דרכם.

מי שינו את דרכם?

מה היה השינוי?

ביסוס מן הפסוקים לשינוי זה:

(7 נקודות)

9. תהלים, מזמור קכ"ו

א. (1) מהו האירוע המוזכר במזמור זה?

(2) כיצד יגיבו ישראל על אירוע זה? כיצד יגיבו עליו הגויים?

(8 נקודות)

ב. (1) "שׁוֹבָה ה' אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאֶפְיָקִים בְּנֶגֶב" (פסוק ד').

הסבר את הפסוק במילים שלך.

(2) חשוב והסבר על פי פסוקים ה'-ו' מדוע האדם דומע (בוכה) כשהוא זורע, ומדוע הוא שמח כשהוא קוצר.

(7 נקודות)

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

חלק ד — בקיאות בתורה ובנביאים (10 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 10-12 (לכל שאלה — 5 נקודות).

10. א. ציין את שמותיהם של ארבעה מַבְנֵי לֵאָה.

ב. ציין את שמותיהם של שני הבנים של רחל.

ג. מי הייתה אימם של גד ואשר, ומי הייתה אימם של דן ונפתלי?

ד. מה היו השמות של שני בניו של יוסף?

11. א. למי נאמר ומי אמרה: "בָּאת אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת עֹנִי וּלְהַמִּית אֶת בְּנֵי?"

ב. מי העיד על עצמו: "וְעַבְדְּךָ יֵרָא אֶת ה' מְנַעֲרִי"?

ג. "בְּיָמָיו בָּנָה חֵיאל בֵּית הָאֱלֹהִים אֶת יְרִיחָה בְּאֲבִירָם בְּכָרוֹ יִסְדָּה וּבִשְׁגֹב צָעִירוֹ הֲצִיב דָּלְתֶיהָ".

בימי מי נבנתה מחדש העיר יריחו, ומדוע נענש חיאל על בנייתה בָּמוֹת שְׁנֵי בָנָיו?

ד. "כִּד הִקְמַח לֹא תִכְלָה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחָסֵר עַד יוֹם תַּת ה' גֶּשֶׁם עַל פְּנֵי הָאָדָמָה".

מי הבטיח זאת, ולמי הוא הבטיח זאת?

12. העתק את האירועים שלפניך על פי סדר כתיבתם בתנ"ך:

עקדת יצחק, ירידת יעקב ובניו למצרים, מות אברהם, לידת יעקב ועֶשָׂו, ברית בין הבתרים.

_____ (1)

_____ (2)

_____ (3)

_____ (4)

_____ (5)

בהצלחה!